

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Educației nr. 152/2014

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Ministerul Educației și Cercetării în temeiul prevederilor legale și în scopul reglementării utilizării telefoanelor mobile și/sau a altor echipamente de comunicații electronice în instituțiile de învățământ general de către copii/elevi a creat un Grup de lucru, a consultat părerea psihologilor, managerilor instituțiilor de învățământ, părinților, elevilor.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În temeiul prevederilor art. 73 din Constituția Republicii Moldova și art. 47 din Regulamentul Parlamentului, se înaintează Parlamentului spre examinare, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014.

În vederea realizării angajamentelor Republicii Moldova privind Acordul de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte, se transpun în cadrul normativ național unele prevederi ale Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale, după cum urmează:

- art. 56 alin. (4) cu privire la desemnarea Coordonatorului național al activităților autorităților competente pentru recunoașterea calificărilor profesionale și

- art. 57b alin. (1) cu privire la desemnarea unui centru de asistență a cărui sarcină este de a furniza cetățenilor și centrelor de asistență din celelalte state membre asistență privind recunoașterea calificărilor profesionale prevăzută de directiva menționată supra, inclusiv furnizarea de informații privind legislația națională care reglementează profesiile și exercitarea acestora, legislația socială și, după caz, normele de deontologie,

în scopul asigurării temeiului normativ pentru elaborarea unui șir de acte legislative, se înaintează propunerea de modificare a Codului educației, prin completarea art. 140.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Educația reprezintă o prioritate națională și factorul primordial în asigurarea dreptului și accesului la educație de calitate pentru fiecare copil/elev la toate nivelurile de învățământ. Pentru realizarea obiectivelor educaționale, promovarea valorilor general-umane și a aspirațiilor de integrare europeană întregului sistem educațional, în colaborare cu părinții, le revine obligația de a oferi copiilor/elevilor un mediu favorabil, echilibrat și sănătos care să le asigure siguranța și protecție, dar în același timp să etaleze oportunități de învățare și dezvoltare personală, inclusiv de stabilire a relațiilor interpersonale.

În ultima perioadă, în viața cotidiană, telefoanele mobile și alte echipamente de comunicații electronice au devenit un accesoriu de neînlocuit, mai bine zis - un instrument de comunicare și relaționare, care ne oferă numeroase avantaje: facilități de navigare, acces la informații, divertisment, descărcare de aplicații, acces la materiale didactice, cursuri online, posibilități de utilizare a diverse softuri educaționale, făcând astfel posibilă învățarea la distanță, servicii financiare mobile, sănătate și bunăstare, integrare socială și securitate personală etc.

Totodată, utilizarea telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice ne creează și suficiente preocupări mai ales cu privire la confidențialitatea datelor cu caracter personal, siguranța în spațiul online, siguranța emoțională și fizică, probleme de concentrare a atenției, surescitare nervoasă, dependență, etc.

În 2023, în cadrul Raportului de monitorizare a educației globale al UNESCO, agenția Organizației Națiunilor Unite pentru educație, știință și cultură a lansat un apel pentru ca să fie utilizate în instituțiile de învățământ doar tehnologiile moderne care susțin sau sprijină procesul educațional, deoarece telefoanele mobile și alte echipamente de comunicații electronice pot provoca distragerea

atenției, pot pune în pericol viața privată a elevilor și pot duce la hărțuire cibernetică. Mai mult decât atât, Organizația Națiunilor Unite a citat în raport rezultatele unui studiu, care constată că în țările în care a fost restricționată utilizarea telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice s-au îmbunătățit rezultatele școlare ale elevilor. Aceasta ar fi una din cauzele că tot mai multe țări vin cu inițiativa de interzicere a utilizării telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice de către elev în instituții de învățământ, fără permisiunea cadrelor didactice. Această interdicție, la decizie, poate fi integrală sau parțială - în timpul desfășurării procesului educațional.

Copiii/elevii trebuie să înțeleagă care sunt riscurile și oportunitățile care vin odată cu tehnologiile moderne și să conștientizeze faptul că nu sunt protejați în totalitate de ele, dar societatea, mediul școlar trebuie să ofere sprijin și soluții mai bune cu privire la utilizarea corectă și responsabilă a telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice. Ei trebuie să cunoască ce este permis în instituție și ce nu și că doar tehnologia care are un rol clar în sprijinirea învățării ar trebui permisă în școală.

Modificarea (actualizarea) prevederii de la art. 139 lit. g) este necesară pentru eliminarea anumitor contradicții cu statutul autonomiei universitare, care vizează, în principal, domeniile activității didactice și de cercetare științifică, administrării și finanțării.

Or, conform cadrului normativ, comanda de stat este elaborată de Ministerul Educației și Cercetării, **luând în considerare propunerile corespunzătoare ale instituțiilor de învățământ superior**, Ministerului Sănătății, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Apărării, Ministerului Culturii, și se aprobă de Guvern.

Totodată, în contextul autonomiei universitare, admiterea în fiecare ciclu de studii superioare se organizează **prin concurs**, în limita capacității de înmatriculare stabilită prin acreditare sau autorizarea de funcționare provizorie. Ministerul, în baza acreditărilor/autorizațiilor, **prin Ordinul ministrului, stabilește concret specialitățile** la care universitatea are dreptul să admită studenți, dar, oferind instituției dreptul să organizeze concursul și să înmatriculeze, în baza solicitărilor studenților, deciziei CDSI și Senatului, conform legislației.

Astfel, la elaborarea comenzii de stat, se țin cont de necesitățile de cadre în domeniile prioritare pentru republică, în primul rând, de necesarul de cadre pedagogice, prezentat de către organele locale de specialitate în domeniul învățământului, dar și de propunerile ministerelor, care au în subordine instituții de învățământ superior și vin cu propuneri concrete conform domeniilor sale (sănătate, armată, cultură, poliție), evident se iau în considerare și propunerile universităților, care reies din prioritățile domeniilor, solicitările candidaților la studii, de acreditările și autorizările provizorii ale programelor de studii, rezultatele admiterii la studii în anul academic precedent etc.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Educației al Republicii Moldova 152/2014 este elaborat în scopul reglementării utilizării telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice de către copii/elevi în instituțiile de învățământ.

Proiectul de inițiativă legislativă reliefează importanța, consecințele și efectele utilizării telefoanelor mobile și a alte echipamente de comunicații electronice pe de o parte și pe altă parte instruieste și încurajează copiii/elevii să conștientizeze care sunt beneficiile de a avea un mediu educațional sănătos fără dispozitive digitale. Un astfel de mediu ca fiind unul dezirabil și valoros. Acest lucru va ajuta la crearea unei motivații intrinsece pentru a susține cultura în mediul școlar și totodată va oferi șansa de a responsabiliza copilul/elevul în vederea utilizării telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice.

Un rol important în susținerea acestei inițiative legislative îl au cadrele didactice și părinții, ei ar trebui încurajați să se intereseze și să discute cu cei vizați despre riscurile asociate de utilizare a

telefoanelor mobile sau a altor echipamente de comunicații electronice și beneficiile unui mediu fără dispozitive digitale.

În vederea transpunerii în cadrul normativ național a prevederilor Directivei 2005/36/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 septembrie 2005 privind recunoașterea calificărilor profesionale se va asigura temeiului normativ pentru elaborarea unui șir de acte legislative prin completarea art.140.

O altă prevedere abordată în acest proiect de lege ține de completarea atribuțiilor autorităților publice de resort.

Planul de admitere (Comanda de Stat) în învățământul superior și profesional tehnic va fi elaborat pe domenii generale de studii.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost analizate

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Instituțiile de învățământ general pot aplica pentru reglementarea utilizării dispozitivelor digitale Regulamentul elaborat de Ministerul Educației și Cercetării sau vor elabora în baza lui unul propriu făcând adaptări și ajustări rezonabile.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Această inițiativă legislativă nu implică cheltuieli financiare de la bugetul de stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil.

4.4. Impactul social

Prezentul proiect de inițiativă legislativă va avea un impact pozitiv în societate, deoarece are ca scop armonizarea legislației cu standardele referitoare la bunăstarea copiilor/elevilor și-i va oferi posibilitatea de a adopta un stil de viață sănătos prin posibilitatea de a beneficia de educație de calitate într-un mediu sigur și prietenos.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Nu este aplicabil.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

-

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Completarea art. 140 creează cadrul juridic pentru elaborarea unui șir de acte normative și legislative în vederea transpunerii Directivei 2005/36/CE

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare al proiectului cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Codului Educației al Republicii Moldova 152/2014, pe pagina web www.mec.gov.md la secțiunea Transparența decizională și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, fiind accesibil la următorul link: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-elaborarii-proiectul-de-lege-pentru-modificarea-si-completarea-codului-educatiei-nr-1522014-art1372-138-139-sa/13127>
https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13329

Proiectul a fost supus procedurii de avizare în conformitate cu prevederile Legii nr.100/2017 privind actele normative la Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Finanțelor, Ministerul Sănătății, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Apărării, Centrul de Armonizare a Legislației

7. Concluziile expertizelor

Proiectul cu titlu de inițiativă legislativă este transmis pentru expertiza juridică și expertiza anticorupție.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

-

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea proiectului, în urmă aprobării, prin Ordinului Ministrului Educației și Cercetării va fi aprobat Regulamentul privind utilizarea telefoanelor mobile și/sau a altor echipamente de comunicații electronice în instituțiile de învățământ. Planul de admitere (Comanda de Stat) în învățământul superior și profesional tehnic va fi elaborat pe domenii generale de studii.

Ministru

Dan PERCIUN